

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Бр. 42-5348/1
4.7.2016 година
Скопје

ДО ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СКОПЈЕ

Врз основа на членот 91, алинеја 2 од Уставот на Република Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Македонија Ви поднесува Предлог - закон за изменување на Законот за наставници во основните и средните училишта, по скратена постапка, што го утврди на седницата, одржана на 4.7.2016 година.

За претставници на Владата на Република Македонија во Собранието се определени м-р Пиштар Лутфиу, министер за образование и наука и Спиро Ристовски, заменик на министерот за образование и наука, а за повереници Елизабета Тодоровска, државен секретар во Министерството за образование и наука и Милка Масникоса, раководител на сектор во Министерството за образование и наука.

ЗАМЕНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ
НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА

Подготвил: Емилија Ванчевска
Прегледал: Лубина Р. Димовска
Контролирал: Дејан Јакимовски
Согласен: Митра Спасовска
Одобрил: Тахир Хани

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: м-р Пиштар Лутфиу, министер за образование и наука и

Спиро Ристовски, заменик на министерот за образование и наука

ПОВЕРЕНИЦИ: Елизабета Тодоровска, државен секретар во Министерството за образование и наука и

Милка Масникоса, раководител на сектор во Министерството за образование и наука

Предлог – закон
за изменување на Законот за наставници во основните и средните училишта, по скратена постапка

Скопје, јули 2016 година

В О В Е Д

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ

Имените и дополнувањата на Законот за наставници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Македонија“ број 10/15, 145/2015 и 30/2016) се насочени кон подобрување на постојниот текст на законот, допрецизирање на одредени одредби и одложување на примената на одредби коишто се во релација со одредби од други закони. Со оглед на комплексноста на организирање и спроведување на Законот за Академија на наставници, во којшто се определува начинот и постапката на стекнување лиценца на наставниците од основните и средните училишта, потребно е да се пролонгира времето на стапување во сила на членовите од Законот за наставници во основните и средните училишта во коишто се однесуваат на лиценцата на наставниците.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Со оглед на комплексноста на организирање и спроведување на Законот за Академија на наставници, во којшто се определува начинот и постапката на стекнување лиценца на наставниците од основните и средните училишта, потребно е да се пролонгира времето на стапување во сила на членовите од Законот за наставници во основните и средните училишта во коишто се однесуваат на лиценцата на наставниците.

Предложениот текст на законот се заснова на начелата на кои се заснова и Законот за наставници во основното и средното образование.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Овој закон не предизвикува фискални импликации.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Овој закон не предизвикува материјални обврски за одделни субјекти. Средствата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАСТАВНИЦИ ВО ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА, ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Со оглед на тоа што не се работи за обемен и сложен закон, согласно член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија се предлага овој закон да се донесе по скратена постапка.

Предлог - закон

за изменување на Законот за наставници во основните и средните училишта

Член 1

Во Законот за наставници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Македонија“ број 10/15, 145/15 и 30/16), во член 13 во ставот 1 по алинејата 3 се додава нова алинеја 4, која гласи:

„ - ги оценува постигањата на учениците;”

Член 2

Во членот 34 зборовите „влегувањето во сила” се заменуваат со зборовите „отпочнувањето со примената”.

Член 3

Во член 36 во ставот 1 зборовите „2017 година“ се заменуваат со зборовите „2019 година”.

Член 4

Во членот 38 зборовите „во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила” се заменуваат со зборовите „најдоцна шест месеци пред отпочнувањето со примената”.

Член 5

Во членот 39 броевите „2015/2016“ се заменуваат со броевите „2018/2019”.

Член 6

Одредбите од член 2 став 1 алинеја 2, член 4 став 1, член 9 став 4, член 26 став 1, член 27 став 1 алинеја 2 и став 2 алинеја 6, член 28 став 1 алинеја 2 и став 2 алинеја 7 и член 33 ставовите 1, 2 и 3 од Законот за наставници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Македонија“ број 10/15, 145/15 и 30/16), од денот на влегувањето во сила на овој закон до почетокот на учебната 2019/2020 година нема да се применуваат.

Член 7

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за наставници во основните и средните училишта.

Член 8

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАСТАВНИЦИ ВО ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАСТАВНИЦИ ВО ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА

Со членот 1 се дополнува членот 13 од Законот за наставници во основното и средното образование заради допрецизирање на работните должности и јасно истакнување на професионалната работа на наставникот односно се додава алинеја којашто јасно кажува дека наставникот ги оценува постигањата на учениците.

Со членот 2 се уредува дека во членот 34 од Законот за наставници во основното и средното образование зборовите “на влегување во сила” се заменуваат со зборовите “на отпочување на примена”.

Со членовите 4 и 5 се уредува одложна примена на Законот

Со членот 6, се уредува одложна примена на одредбите од членовите 2, 4, 9, 26, 27, 28 и 33 од Законот за наставници во основното и средното образование, кои се однесуваат на лиценца за наставник

Со членот 7 се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за наставници во основното и средното образование.

Со членот 8 се регулира влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во одредбите се меѓусебно поврзани и чинат една правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Целта на предлог законот е да се обезбеди зголемување на квалитетот на образованието на наставен кадар во основното и средното образование.

ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА НАСТАВНИЦИ ВО ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ

II. НАСТАВНИЦИ

Член 2

(1) Наставник во основно и средно училиште може да биде лице кое:

- има завршено најмалку четири години соодветно високо образование и се има стекнато со најмалку 240 ЕКТС. Квалификациите со кои се стекнуваат наставниците за професијата наставник во основно и средно училиште припаѓаат на VI A ниво од Националната рамка на високообразовни квалификации и соодветствуваат на ниво VI од Европската рамка на високообразовни квалификации.
- има лиценца за наставник издадена од Академијата за наставници и е запишан во Регистарот на наставници со лиценца;
- е државјанин на Република Македонија;
- го познава македонскиот стандарден јазик и стандардниот јазик на кој ќе ја изведува наставата.

(2) По исклучок, наставник во основно, односно средно училиште може да биде и лице кое нема лиценца за работа и не е запишано во Регистарот на наставници со лиценца, најмногу до една година и под менторство на наставник-ментор определен од училиштето.

(3) Исклучок во смисла на став (2) на овој член се смета дека е ако:

- на повторен конкурс не се јавило лице со лиценца за наставник или
- во Регистарот на лиценцирани наставници кој го води Академијата за наставници да нема наставник за определениот наставен предмет.

(4) По исклучок од став (1) алинеја 1 на овој член, во средното стручно образование, за практичната настава наставници можат да бидат и лица кои завршиле специјалистичко средно или више образование.

Член 4

(1) Наставата во основно односно средно училиште ја изведуваат лиценцирани наставници.

(2) Видот на стручната подготовка на наставниците кои остваруваат воспитно-образовна работа во основно односно средно училиште е определен со Нормативот за наставен кадар утврден во наставните програми, донесен од страна на министерот за образование и наука (во натамошниот текст: министерот), на предлог на Бирото за развој на образованието и Центарот за стручно образование и обука.

Член 9

- (1) Наставникот се избира по пат на јавен оглас.
- (2) Лицата од ставот (1) на овој член, можат да засноваат работен однос и без јавен оглас, на определено време, најмногу до три месеца.
- (3) Јавниот оглас од ставот (1) на овој член се објавува во најмалку два дневни весника од кои најмалку во по еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.
- (4) Пред објавувањето на јавниот оглас од став (1) на овој член и пред изборот на лицата од став (2) на овој член, училиштето е должно да се обрати до Академијата за наставници и да добие известување за наставници кои стекнале лиценца на Академијата за наставници и се со место на живеење во општината во кое е училиштето, а се невработени.
- (5) Училиштето, пред да распише јавен оглас за вработување, потребата од работник на определено време ја обезбедува со преземање на работник со соодветно образование и со неполн фонд на наставни часови од друго јавно училиште во општината, а за градот Скопје од друго јавно училиште во општините во градот Скопје.
- (6) Кога на јавниот оглас ќе се јават повеќе кандидати, предност имаат наставниците кои имаат повисок успех во текот на додипломските студии и успехот од Академијата за наставници.

Член 13

Работните должности на наставникот во училиштето опфаќа воспитно-образовната и други видови професионална работа во училиштето:

- планирање на воспитно-образовната работа во пишана или електронска форма;
- подготовка за настава (избор/изработка на наставни средства и дидактички помагала);
- изведување на наставни и воннаставни активности;
- учество во интерно и екстерно проверување на постигањата на учениците;
- водење на педагошка документација и евиденција;
- соработка со родители;
- соработка со директорот, стручните соработници и другите органи на училиштето;
- работа во стручните активи и другите стручни тела и комисии;
- вршење на задачи на одделенски/класен раководител;
- собирање и обработка на податоци во врска со воспитно-образовната и друга работа;
- менторство на ученици;
- учествува во реализација на испитите од државната матура,
- учествува во реализација на екстерното проверување на постигањата на успехот на учениците,
- планирање и учество во стручно усовршување;
- реализирање на дополнителна и додатна настава за учениците;
- уредување на кабинети, збирки, училишни работилници, вежбални, игралишта, насади итн.;
- организирање на културни спортски и други општо корисни и хумани акции во кои учествуваат учениците;
- водење слободни ученички активности и работа со ученици на проекти и истражување;

- подготвување и водење ескурзии, излети, натпревари, настава во природа, летување, логорување што ги организира училиштето;
- вршење на други работи определени со годишната програма за работа;
- учество на истражувачки проекти и други активности за унапредување на воспитно-образовната работа и
- водење на портфолио (дел од професионалното досие).

Член 26

(1) Категоријата наставник се добива со завршување на Академијата за наставници и добивање на лиценца за наставник.

(2) Наставникот може да напредува во звањата наставник-ментор и наставник-советник.

(3) Професионалните стандарди за звањата наставник-ментори и наставник-советник и начинот на стекнување ги пропишува министерот на предлог на Бирото за образование и наука и Центарот за стручно образование и обука.

(4) Бројот на наставници кои може да се стекнат со звања наставник-ментор или наставник-советник за секоја општина, односно град Скопје за секоја фискална година го определува министерот, по претходна согласност од Владата на Република Македонија.

Член 27

(1) Наставник може да напредува во звање наставник-ментор доколку:

- има најмалку пет години работно искуство како наставник,
- да има лиценца за наставник,
- ги исполнува професионалните стандарди за наставник-ментор,
- најмалку еднаш е на објавениот извештај со резултати од спроведеното екстерно проверување на постигањата на успехот на учениците во редот на 20% на наставниците кај кои има најмали отстапувања во добиените показатели и
- во последните пет години да не е на објавениот извештај со резултати од спроведеното екстерно проверување на постигањата на успехот на учениците во редот на 20% на наставниците кај кои има најголеми отстапувања во добиените показатели и
- оценет е со оценка не помала од четири (4) при вреднувањето на работата на наставниците од спроведена последна интегрална евалуација.

(2) Барањето за напредување во звање наставник - ментор се доставува до Министерството со следнава документација:

- потврда од училиштето дека има најмалку пет години работно искуство како наставник, во која е наведен периодот на работното искуство,
- диплома или уверение за завршено соодветно образование или копија заверена на нотар,
- доказ дека е оценет со оценка не помала од четири (4) при вреднувањето на работата на наставниците од спроведени две последни интегрални евалуации,
- доказ за исполнетоста на професионалните стандарди за наставник-ментор од доказите содржани во професионалното досие на наставникот,
- извештај од Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија за остварен работен стаж на наставникот,
- лиценца за наставник од Академијата за наставници и
- уверение за државјанство.

(3) Образецот на барањето од ставот (2) на овој член и потребната документација за напредување во звање ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на образованието во согласност со министерот за информатичко општество и администрација.

(4) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката од ставот (1) на овој член е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето за напредување во звање, по службена должност да побара документација од ставот (2) алинеи 6, 7 и 8 на овој член за која надлежниот јавен орган води службена евиденција.

(5) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој е побарана документацијата од ставот (2) алинеи 6, 7 и 8 на овој член е должно да ја достави бараната документација во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(6) Комисијата од членот 29 став (1) од овој закон е должна да ја направи ранг-листата од членот 29 став (3) од овој закон во рок од 90 дена од денот на приемот на барањето од ставот (2) на овој член.

Член 28

(1) Наставник-ментор може да напредува во звање наставник-советник доколку:

- има најмалку 12 години работно искуство, од кои три години во звањето наставник-ментор,
- да има лиценца за наставник,
- ги исполнува професионалните стандарди за наставник-советник,
- најмалку двапати е на објавениот извештај со резултати од спроведеното екстерно проверување на постигањата на успехот на учениците во редот на 20% на наставниците кај кои има најмали отстапувања во добиените показатели и
- во последните десет години да не е на објавениот извештај со резултати од спроведеното екстерно проверување на постигањата на успехот на учениците во редот на 20% на наставниците кај кои има најголеми отстапувања во добиените показатели и
- оценет е со оценка не помала од четири (4) при вреднувањето на работата на наставниците од спроведени две последни интегрални евалуации.

(2) Барањето за напредување во звање наставник - советник се доставува до Министерството со следната документација:

- потврда од училиштето дека има најмалку 12 години работно искуство како наставник, во која е наведен периодот на работното искуство,
- доказ за стекнато звање наставник - ментор,
- диплома или уверение за завршено соодветно образование или копија заверена на нотар,
- доказ дека е оценет со оценка не помала од четири (4) при вреднувањето на работата на наставниците од спроведени две последни интегрални евалуации,
- доказ за исполнетоста на професионалните стандарди за наставник - ментор од доказите содржани во професионалното досие на наставникот,
- извештај од Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија за остварен работен стаж на наставникот,
- лиценца за наставник од Академијата за наставници и
- уверение за државјанство.

(3) Образецот на барањето од ставот (2) на овој член и потребната документација за напредување во звање ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на

образованието во согласност со министерот за информатичко општество и администрација.

(4) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката од ставот (1) на овој член е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето за напредување во звање, по службена должност да побара документација од ставот (2) алинеи 5, 6 и 7 на овој член за која надлежниот јавен орган води службена евиденција.

(5) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој е побарана документацијата од ставот (2) алинеи 6, 7 и 8 на овој член е должно да ја достави бараната документација во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(6) Комисијата од членот 29 став 1 од овој закон е должна да ја направи ранг-листата од членот 29 став 3 од овој закон во рок од 90 дена од денот на приемот на барањето од ставот 2 на овој член.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 33

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на основното, односно средното училиште, ако заснова работен однос за итни и неодложни работи со наставник во основно, односно средно училиште кој нема лиценца за наставник, ако не се обрати до Академијата за наставници, согласно член 9 став (4) од овој закон или добие известување од Академијата за наставници дека во општината на чија територија е училиштето има наставник со лиценца.

(2) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на основното, односно средното училиште, ако на јавен оглас за засновање на работен однос на наставник во основно, односно средно училиште работен однос заснова кандидат без лиценца за наставник, а на јавниот оглас се пријавиле наставници со лиценца за наставник (член 9 став (5))

(3) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице за прекршокот од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече на директорот на основното, односно средното училиште.

(4) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката, ако:
- не ги прибави доказите во рок од три дена од денот на приемот на барањето (член 27 став (4) и член 28 став (4) од овој закон) и
- не одлучи по барањето во рок од 90 дена од денот на приемот на барањето (член 27 став (6) и член 28 став (6) од овој закон).

(5) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите и податоците ако не ги достави бараните докази и податоци во рок од три дена од денот на приемот на барањето (член 27 став (5) и член 28 став (5) од овој закон).

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 34

Одредбите од член 2 став (1) алинеите 1 и 2 и од член 4 став (1) од овој закон не се однесуваат за наставниците кои се во работен однос на неопределено време во основните и средните училишта на денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 36

(1) До крајот на 2017 година наставниците се обврзани на континуирано стручно усовршување да посветат најмалку 40 часа во текот на три учебни години.

(2) Во рамките на 40 часови на стручно усовршување спаѓаат обуките што наставниците ги посетуваат во и вон училиштето, од кои најмалку 20 часови се од учество на акредитирани програми за обука, а 10 часови обука се за приоритетни програми определени од министерот за што средства се обезбедуваат во буџетот на Бирото за развој на образование, а останатите 10 се за личен професионален развој.

Член 38

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 39

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на неговото објавување во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува од учебната 2015/2016 година.